

รายงานการศึกษาทางวิชาการด้านป่าชุมชน

เรื่อง

องค์ประกอบและความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนที่มีผลต่อการจัดการป่าชุมชนแบบยั่งยืน
ของป่าชุมชนบ้านบ่อปัทม์ ตำบลสะแบง อำเภอนongหาน จังหวัดอุดรธานี

Effect of Community Composition and Strength on Sustainable Management of Borpud
Community Forest, Tambon Sabang, Amphur Nong Harn, Changwat Udonthani.

มนัส	คุ้มรักษา
วันชัย	ศรีหะ
สมเค็จ	จำปี
สมร	มูลสูตร
รัชฎาพร	เหง้าเทวาพิทักษ์

โครงการพัฒนาป่าชุมชนลงสู่ท้องถิ่น สำนักจัดการป่าชุมชน
กรมป่าไม้

บทคัดย่อ

องค์ประกอบและความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนที่มีผลต่อการจัดการป่าชุมชนแบบยั่งยืนของป่าชุมชน
บ้านบ่อปัทม์ ตำบลสะแบง อำเภอนongหาน จังหวัดอุดรธานี

(Effect of Community Composition and Strength on Sustainable Management of Borpud
Community Forest, Tambon Sabang, Amphur Nong Harn, Changwat Udonthani)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบขององค์กรชุมชนที่จัดการป่าชุมชน
บ้านบ่อปัทม์ รวมถึงภูมิปัญญา กฎเกณฑ์และระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืน รวมถึงการประเมินความ
เข้มแข็งขององค์กรชุมชน และศึกษาปัจจัยที่สำคัญด้วยองค์ประกอบชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชน
ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการป่าชุมชนที่ยั่งยืน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 150 คน

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านบ่อปัทม์ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 44.53 ปี มีอาชีพ
เกษตรกรร้อยละ 84.70 มีระดับรายได้โดยเฉลี่ย 21,264.67 บาท/ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา
ร้อยละ 80.70 เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ร้อยละ 44.70

บ้านบ่อปัทม์มีองค์กรที่เข้มแข็งในระดับสูง และจัดการป่าชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญา
ดั้งเดิม ร่วมกับความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้รับจากองค์กรภายนอก มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน
และมีคณะกรรมการที่ร่วมกันดูแลอย่างเป็นรูปธรรม

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า การที่ชุมชนมีกลุ่มโดยชาวบ้านมีสถานภาพใน
การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ จะมีความสัมพันธ์กับการจัดการป่าชุมชนที่ยั่งยืน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ส่วนเพศ อายุ อาชีพ ระดับรายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพในการเป็นคณะกรรมการป่า
ชุมชน ตำแหน่งสำคัญในหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการจัดการป่าชุมชนที่ยั่งยืนอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05